

IŞIĞIN RETORİĞİ; METİNDE KRİSTAL KURGUSU

Nurdoğan RİGEL¹

Özet

Italo Calvino'nun anlatı evreni hassas ve tatmin edicidir. Calvino'nun , "Görünmez Kentler " (1972) adlı eseri , entrikalı, hillebaz bir epistemolojik yap-boz oyunudur. Eserde hayali bir Marco Polo, hayali bir Kubilay Han ile konuşur. Polo, Kubilay Han'a imparatorluğunda bulunan , uzaklardaki 'Görünmeyen Kentler'i Calvino'nun 'eklemeleme tür' tekniği ile tasvir eder. Bu , eklemeleme tekniği , Calvino'nun sayısız kısa öykülerinde , macera hikayelerinde , seyahat anlatılarında bütün okuyucuları için tanıdık bir türdür. İçerikle birlikte metnin kurgusunu da okuyucusu için doğrudan bir direnme, başkaldırma olarak kitabın mimarisi içinde sunan Calvino'nun bu çalışması , göstergebilimsel özelliğinin yanısıra kurgusal oyunculuğu ile de okuyucusu , ya da kurgu sökümcüsü için zenginleştiricidir."

Abstract

Calvinian universe of narration is very keen and satisfying . Calvino's fictions, The In visible Cities(1972) is an intricate epistemological puzzle.An imaginary Marco Polo converses with on imaginary Kublai Han, describing the distant, 'invisible cities' that make up his empire Calvino's technique of genre pastiche is by now familiar to all his readers, and the overall framed structure of the tales recalls countless collections of fairy tales adventure stories and travel narratives. Architecture of the book that presents the most immediate challenge to the careful reader. This novel is wonderful semiotic novel and very playful exercise for reader.

Anahtar Kelimeler: Işık, Retorik, Kristal, Metin , Görsel Algı.

Giriş

Işık bilgisi, fizikçilerin, ressamların, fotoğrafçıların, sinemacıların, mimarların, botanikçilerin, teologların ve felsefecilerin her zaman öğrenmez zorunda kaldıkları bir alan oldu. Yansıması, ışınması, ısıtması, parlaması, gölgesi, renkleri ile ışık simgesel ve görsel dil oluşumunun alfabesidir. Görsel algımızın da ilk adımı ışıktır. Işıksız, renk, şekil, hareket ve alan algısı mümkün değildir.

Dahi fizikçi Albert Einstein, "ömrümün 50 yılını ışık üzerine araştırmalara verdim, ama bir şey bulamadım" derken, tekno- determinist iletişim bilimci Marshall Mc Luhan da ışığı, "pür enformasyon" olarak tanımlar. Nietzsche ise "insanlar daha iyi görmek için değil, daha bir parlamak için ışığa yönelirler" diyerek, [1] insan ve ışığın bağı, görmekten, görünürlüğe çevirerek, ışığı "gösteri" nin temel unsuru haline getirir.

Bizden 93 milyon mil uzaktaki güneşten ödünç aldığımız ışıkla varoluşumuzu sürdürüyoruz. [2] Dante'ye göre, Tanrı ışık olarak yansır. Plato'nun Cumhuriyeti'nde ise güneş ve güneş ışığı varoluş düşüncesinin en büyük sembolüdür. Plato'da güneş, kendi kendine yeterli ebedi bir formdur, bağımsızdır. Oysa dünya varoluşu için güneşin ışığına bağımlıdır. Güneşin devinimi ile doğan ikili algılamaları Plato; aydınlık& karanlık, imaj& orijinal, yükselme & alçalma olarak sınıflar. Bu geçişler ile ışığın retorığı belirginleşmeye başlar. Böylece Plato'dan itibaren felsefeciler ışığa ,yaşamı anlatmanın bir yolu, en güçlü metaforu olarak başvururlar. Plato'da ışık ve güneş ışığı bilimsel entelektüel, mistik ve estetik olarak yaşamsal kavramları açıklamanın temelini oluşturur. Aynı zamanda Plato düşüncesinde güneşin kaynaklık ettiği ışık, bilginin ve hakikatin sembolüdür. [3]

¹ İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Vezneciler/İstanbul.

